

Стартова зустріч проекту «Безпечні та ефективні кордони в Карпатському регіоні»

14 травня 2025 року в залі Закарпатської обласної ради пройшла стартова зустріч проекту «Безпечні та ефективні кордони в Карпатському регіоні» (HUSKROUA/23/S/3.2/018) що реалізується за фінансової підтримки Програми Interreg VI-A NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027. Захід об'єднав представників органів державної влади, місцевого самоврядування, митних та прикордонних служб, міжнародних партнерів та експертної спільноти, зацікавленої в розвитку транскордонної безпеки.

Міжнародний проект «Безпечні та ефективні кордони в Карпатському регіоні» має на меті вдосконалення прикордонного співробітництва між Україною та Угорщиною, що передбачає підвищення ефективності управління кордонами шляхом впровадження європейських стандартів, синхронізацію роботи митних і прикордонних служб обох країн та модернізацію інфраструктури прикордонних пунктів пропуску та покращення технологічного забезпечення. Це дозволить підвищити ефективність контрольних процедур, забезпечити покращення прикордонної безпеки та наблизити стандарти функціонування пунктів пропуску України до вимог Європейського Союзу.

Партнерами проекту є: Головний партнер: Міжнародна асоціація інституцій регіонального розвитку «MAIPP» (Україна), партнер №1: Служба відновлення та розвитку

інфраструктурі у Закарпатській області (Україна), партнер №2: Європейське об'єднання територіального співробітництва з обмеженою відповідальністю «ТИСА» (Угорщина).

Наталія Носа, виконавча директорка Міжнародної асоціації інституцій регіонального розвитку (MAIPP), представила учасників конференції і презентувала загальну концепцію проекту та ціль зустрічі.

Стартова зустріч розпочалась із привітання учасникам заходу від Закарпатської обласної державної адміністрації, Закарпатської обласної ради, а також Генерального консульства Угорщини в м. Ужгороді, підкресливши стратегічне значення транскордонного співробітництва для безпеки та розвитку прикордонних територій.

Перший заступник голови Закарпатської обласної ради **Андрій Шекета** у своїй промові наголосив: «Звісно, в ідеалі краще, щоб кордонів не було взагалі — щоб люди, ініціативи та можливості вільно пересувалися без перешкод. Але якщо кордони існують, то вони мають бути безпечними, ефективними й зручними. Саме на це й спрямований проєкт: він відкриває реальні можливості для розширення пропускну здатності пунктів пропуску, що, у свою чергу, стимулюватиме економічне зростання як Закарпаття, так і сусіднього угорського регіону Саболч-Сатмар-Берег. Технічна модернізація прикордонної інфраструктури — це не тільки комфорт і швидкість, це сприяння економічним процесам, довіра та наближення до європейських стандартів. Ми розбудовуємо не лише кордон, а й покращуємо транскордонну взаємодію між сусідніми громадами».

Едіт Беньо, менеджерка програми та представниця Спільного секретаріату Interreg VI-A NEXТ, привітала всіх учасників цієї важливої конференції, яка об'єднала представників органів влади, прикордонних і митних служб, експертного середовища та регіональних інституцій України та Угорщини. Програма Interreg VI-A NEXТ завжди мала на меті сприяти стабільному розвитку прикордонних регіонів через підтримку ініціатив, що мають не лише прикладний, а й стратегічний характер. Саме таким є проєкт «Безпечні кордони», що має велике значення для зміцнення безпеки, довіри та ефективності у прикордонному управлінні між нашими країнами. Вона висловила вдячність організаторам та всім присутнім за активну участь, адже саме через міжсекторальну взаємодію через яку можна досягти реального впливу на безпеку, мобільність і економічну стійкість цього важливого регіону. Бажаю плідної реалізації проєкту, нових партнерств, спільних рішень та кращих результатів.

Ігор Фартушок, в.о. начальника Служби відновлення та розвитку інфраструктури у Закарпатській області, акцентував на необхідності модернізації прикордонної інфраструктури та розказав про досвід служби у реалізації проєктів.

Микола Ясевич, начальник відділу з міжнародного співробітництва та інвестиційної роботи Служби відновлення та розвитку інфраструктури у Закарпатській області, ознайомив учасників із діяльністю Служби в контексті проєкту. Він представив команду, яка долучена до реалізації ініціативи, та окреслив ключові завдання установи. Серед основних напрямів — розробка проєктної та технічної документації для подальших етапів розвитку, проєктування та інфраструктурної модернізації пункту пропуску «Косино—Барабаш».

Андреа Цап, директорка Європейського об'єднання територіального співробітництва з обмеженою відповідальністю «ТИСА», окреслила діяльність об'єднання як ефективного інструменту ЄС для розвитку транскордонних територій. Вона наголосила на унікальності ЄОТС «ТИСА», створеного за участі прикордонних регіонів Угорщини (країни-члена ЄС) та України (країни, що не входить до ЄС), що робить його безпрецедентним прикладом співпраці в європейському просторі. У виступі також було представлено ключові реалізовані та поточні проекти об'єднання.

Наталія Носа, виконавча директорка Асоціації «МАІРР», підкреслила, що в 2025 році можемо очікувати збільшення кількості перетинів кордону в регіоні проекту, що має великий економічний вплив, і успішність ініціативи значною мірою залежить від швидкості та якості прикордонного контролю, а закордонні партнери наголошують на важливості мінімізації часу очікування для ефективного планування офіційних заходів. Вона також окреслила важливість проекту, представила діяльність Асоціації, зокрема реалізований проект МОБІ, який виявив ключові виклики на кордоні та врахував досвід закордонних партнерів. Поточний проект є логічним продовженням та розвитком ініціативи МОБІ і продемонструвала унікальний документ – План мобільності, що спрямований на покращення транскордонної мобільності. Також вона розповіла про цілі проекту, основні види діяльності, передбачені для реалізації, та наголосила на важливості роботи експертних груп для досягнення поставлених завдань і сталого розвитку регіону.

Людмила Козловська, експерт з транскордонного співробітництва, наголосила, що безпека кордонів залежить від узгодженої політики, ефективного законодавства та міжвідомчої співпраці. Вона відзначила важливість гармонізації українських норм зі стандартами ЄС та використання сучасних технологій для виявлення загроз. Ключову роль, за її словами, відіграють інфраструктура, інформаційна безпека та підготовка персоналу. Особливе значення має міжнародний обмін досвідом, який закладено в основу проекту «Безпечні кордони».

Христина Притула, експерт проекту, д.е.н., завідувач сектору транскордонного співробітництва ІРД НАНУ, підкреслила важливість розбудови ефективної системи управління державним кордоном у контексті євроінтеграції. Вона представила ключові положення Звіту Єврокомісії в межах Пакету розширення ЄС 2024 року та заходи з його реалізації відповідно до урядового плану і програми Ukraine Facility 2024–2027.

Варі Нодь Ондраш, представник митних органів Угорщини, розповів про унікальну модель організації прикордонного контролю в його країні, яка складається з двох структур. Він зазначив, що митні функції виконує Національна податково-митна адміністрація Угорщини (NAV), відповідальна за адміністрування податків і митних зборів, тоді як прикордонний контроль здійснює Департамент прикордонної поліції, що входить до складу Національної поліції Угорщини. Така структура дозволяє ефективно координувати дії обох відомств і забезпечувати високий рівень безпеки та оперативності на кордоні.

Наталія Носа, виконавча директорка асоціації «МАІРР», представила звернення Громадської організації «Об'єднання байкерів Закарпаття». У зверненні наголошується на відсутності окремої смуги та процедури перетину кордону для мотоциклістів, що

призводить до низки труднощів, зокрема теплових ударів через тривале очікування у захисній екіпіровці та незручностей для інших учасників руху. ГО пропонує впровадити окремі процедури та смуги для мотоциклістів, спростити оформлення, а також облаштувати на КПП зони захисту від погодних умов. Впровадження цих заходів сприятиме зниженню медичних випадків, покращенню пропускну здатності та підвищенню задоволеності користувачів кордону, що підтверджується позитивним досвідом країн ЄС.

Микола Пігуляк, начальник управління містобудування та архітектури Закарпатської ОДА, наголосив, що основою ефективної організації перетину кордону є державна політика у сфері регіонального розвитку, що визначається Законом України «Про засади державної регіональної політики». Він пояснив, що всі транспортні маршрути, міжнародні коридори та пункти пропуску формуються в межах просторового й стратегічного планування регіону — на основі міждержавних угод та містобудівної документації обох країн. В умовах воєнного стану в області діє спрощений режим планування та відведення земель для потреб регіонального розвитку. Наразі триває активна робота над оновленням Схеми планування території Закарпатської області, зокрема щодо нових транспортних коридорів, які мають критичне стратегічне значення для безпеки, економіки та транскордонного співробітництва.

Стартова конференція проекту «Безпечні та ефективні кордони в Карпатському регіоні» засвідчила високу зацікавленість та згуртованість ключових гравців з української та угорської сторін у вирішенні спільних викликів, пов'язаних із прикордонною безпекою, інфраструктурою та мобільністю. Захід став платформою для обміну досвідом, презентації практичних рішень та формування синергії між регіональними органами влади, митними і прикордонними структурами, експертами, громадськістю та міжнародними партнерами.

Прес-центр Асоціації «МАІРР»

16.05.25